

Nr 74.

Av herr **Bärg, Anders, m. fl.**, om ökat anslag till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet.

I statsverkspropositionens femte huvudtitel under rubriken »främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.» ingår en post, resekostnader vid konferenser och kurser för nykterhetsnämnder m. m., vilken av Kungl. Maj:t för nästkommande budgetår föreslås upptagen till 5,000 kronor.

Denna anslagspost har tidigare varit betydligt större; sålunda uppgick den för budgetåret 1932/1933 till 15,000 kronor. För budgetåret 1933/1934 fastställdes densamma till 7,000 kronor, sedan vederbörande myndigheter — socialstyrelsen i samråd med kontrollstyrelsen och statens inspektör för fattigvård och barnavård — föreslagit en tillfällig minskning med hänsyn till den då verksamma s. k. granskningsnämndens krav på en betydande reducering av hela nykterhetsnämndsanslaget. För innevarande budgetår föreslog Kungl. Maj:t en ytterligare sänkning till 4,000 kronor med den motiveringen, att den samtidigt föreslagna nedsättningen av anslaget å åttonde huvudtiteln till undervisnings- och upplysningsverksamheten m. m. för nykterhetens främjande torde komma att föranleda en inskränkning av föreläsningsverksamheten i nykterhetsfrågor. Då riksdagen sedermera beslöt att icke biträda förslaget om sänkning av sistnämnda anslag, kom emellertid icke någon höjning till stånd i fråga om anslagsposten till konferenser och kurser för nykterhetsnämnder. På framställning av socialstyrelsen beslöt dock Kungl. Maj:t vid anslagets ställande till socialstyrelsens förfogande att höja beloppet till 5,000 kronor — på bekostnad av anslagsposten till sammanslutningar av nykterhetsnämnder — vilket var möjligt, enär riksdagsbeslutet rörande nykterhetsnämndsanslaget allenast avsåg anslagets totalsumma men icke de olika delposternas belopp.

Detta belopp å 5,000 kronor har redan visat sig otillräckligt för ändamålet. Belastningen å denna anslagspost har nämligen enbart under senare halvåret 1934 uppgått till omkring 4,500 kronor, trots att de utbetalade bidragen genomgående utgått med lägre belopp än tidigare. Vidare ha ansökningar om understöd till nykterhetsnämndsledamöter för praktiska studier vid Stockholms stads nykterhetsnämnd — en synnerligen lämplig och ändamålsenlig upplysningsform — endast i begränsad utsträckning kunnat bifallas. Att det oaktat större delen av anslagsposten redan under första hälften av budgetåret tagits i anspråk, beror på den allmänt ökade anslutningen till konferenser och kurser. För att nödtorftigt kunna uppehålla understödsverksamheten under första halvåret 1935 — åtminstone såvitt angår de av centralförbundet för nykterhetsundervisning planerade fem allmänna upplysningskurserna — har socialstyrelsen nödgats hemställa hos Kungl. Maj:t, att av anslagsposten till

sammanslutningarna ett belopp av intill 1,200 kronor må få disponeras för rese- och traktamentsbidrag. Denna nödfallsutväg har befunnits oundgänglig trots den därav föranledda ytterligare beskärningen av anslagsposten till sammanslutningarna. Genom beslut den 9 januari 1935 har Kungl. Maj:t lämnat det begärda medgivandet.

Att det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet skall visa sig otillräckligt under nästa budgetår kan med hänsyn till det anförda betraktas såsom uppenbart. Härtill komma två omständigheter, vilka vederbörande myndighet framhållit i sina anslagsäskanden, nämligen dels önskemålet att upplysningsverksamheten rörande särskilt alkoholistlagstiftningens innehåll och tillämpning även riktar sig till polismyndigheterna och dels behovet av medel för anordnande av en rikskonferens för nykterhetsnämnderna och deras sammanslutningar under budgetåret 1935/1936. I dessa avseenden anförde socialstyrelsen i skrivelse den 8 september 1934:

»Från polismyndigheternas sida ävensom från sammanslutningar av nykterhetsnämnder ha önskemål i sådan riktning (nämligen att polismyndigheterna i fråga om rätt till erhållande av rese- och traktamentsbidrag skulle likställas med nykterhetsnämndernas ombud) esomoftast framförts, önskemål som styrelsen finner värda allt beaktande. Polismyndigheterna hava ju att — parallellt med nykterhetsnämnderna — taga befattning med alkoholistlagens tillämpning, en befattning som närmast avser farliga alkoholister och som enligt vad erfarenheten visar är långt ifrån oviktig. Styrelsen kan härvid ej underlåta att bringa i erinran, att under senare tid flera svåra våldsdåd, då människoliv spillts, begåtts under tydlig, svår alkoholpåverkan, våldsdåd som med fog ansetts i hög grad upprörande.

En intimare samverkan vid dylika konferenser och kurser mellan polismyndigheten och dem, som eljest ha att taga befattning med alkoholistlagen, synes både påkallad och lämplig.

En sådan samverkan kan måhända också verka fruktbar för en eventuell framtida lösning av en speciell fråga, nämligen den att man vid beivrande av fylleriförseelser bättre än hittills skulle kunna uppspåra de fall, där dylika förseelser äro ett utslag av sådant djupare rotat, asocialt betonat alkoholmissbruk, vilket bör göras till föremål för behandling enligt alkoholistlagen.

Nämnas må slutligen, att det kan övervägas, huruvida ej en rikskonferens för nykterhetsnämnder — och polismyndigheter — borde anordnas under nästa budgetår. Sådana konferenser höllos senast åren 1929 och 1932. Inom loppet av nästa år lära vissa resultat av »1928 års revision av rusedryckslagstiftningen» föreligga och torde få förutsättas, att dessa borde göras till föremål för gemensamma överläggningar på sätt här ifrågasatts.

På nu anförda skäl föreslår styrelsen, att man vid beräkningen av beloppet under denna anslagspost återgår till förhållandena i staten för budgetåret 1932/1933 och sålunda upptager beloppet till 15,000 kronor.»

Av det ovan anförda framgår, dels att ett skäl för nedsättningen av här ifrågavarande anslagspost i fjolårets statsverksproposition var, att anslaget å åttonde huvudtiteln till undervisnings- och upplysningsverksamhet m. m. för nykterhetens främjande upptogs till avsevärt lägre belopp än förut, vilket ansågs skola medföra minskat behov av medel till resebidrag till nykterhetsnämnderna för beivrande av konferenser och kurser, dels att riksdagen motsatte

sig förslaget om minskning av nämnda anslag å åttonde huvudtiteln. I årets statsverksproposition har sistnämnda anslag höjts, medan anslagsposten till resebidrag till nykterhetsnämnderna alltjämt tillmätts efter den reducerade storleken av nyssnämnda anslag i föregående års statsverksproposition. Även denna omständighet talar för att det är nödvändigt, att resebidragsposten höjes så att den motsvarar de krav, som föranledas av upplysningsverksamhetens omfattning.

Med stöd av det anförda hemställes, att riksdagen måtte besluta,

att den under anslaget till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. uppförda posten resekostnader vid konferenser och kurser m. m. höjes från 5,000 kronor till 10,000 kronor,

att denna anslagspost må få användas jämväl till rese- och traktamentsbidrag till polismän enligt samma regler, som gälla för ledamöter av nykterhetsnämnder,

samt att i följd härav anslaget till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. höjes från 90,000 kronor till 95,000 kronor.

Stockholm den 22 januari 1935.

A. J. Bärq.

Alfred Petré.

Nils Andersson.

